

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет/інститут філології

Кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фольклор як художня система

Освітня програма Польська мова і література
Другий (магістерський) рівень

Спеціальність 035 Філологія
035.033 Слов'янські мови та літератури
(переклад включно), перша – польська

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “22” вересня 2022 р.

ЗМІСТ

- Загальна інформація
- Анотація до курсу
- Мета та цілі курсу
- Результати навчання (компетентності)
- Організація навчання курсу
- Система оцінювання курсу
- Політика курсу
- Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Перекладознавство в структурі літературознавчої компаративістики
Викладач (-і)	к.ф.н., доц. Тереховська Олена Володимирівна
Контактний телефон викладача	(0342)59-61-44
Е-mail викладача	olena.terekhovska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очна
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Обговорення індивідуально вибраних студентом питань з тематики лекційного курсу та самостійної роботи. Консультації проводяться щосереди з 15.05 по 16.25. Можливі консультації у день проведення лекцій чи практичних занять, а також через он-лайн ресурси за попередньою домовленістю.
2. Анотація до курсу	
«Фольклор як художня система» входить до блоку дисциплін вільного вибору студента. Він покликаний сформував у філолога розуміння фольклору як цілісної художньо-естетичної системи з власною історією розвитку, родо-жанровою структурою, тематичною палітрою. Важливою складовою «Фольклору...» є його зв'язок з іншими науковими галузями - історією, мовознавством, філософією, психологією тощо. Матеріалом для вивчення, аналізу та порівняння слугують тексти українського фольклору. В межах дисципліни вивчаються різні школи і напрями фольклористики як науки про фольклор, які дозволяють розширити уявлення філолога про духовно-естетичні джерела, ментальний досвід, традиції та культуру передусім українського народу.	
3. Мета та цілі курсу	
з'ясувати специфіку фольклору як феномена культури, ознайомитися з проблемами періодизації українського фольклору, вивчити роди і жанри українського фольклору, з'ясувати зв'язок фольклору з літературою в діяхронічному аспекті, ознайомитися з провідними школами фольклористики як науки про фольклор, навчитися розуміти фольклор як єдину художньо-естетичну систему, що перманентно еволюціонує і збагачується.	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Знання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - специфіки фольклору як феномену культури; - предмету фольклористики як науки про фольклор; - провідних шкіл і напрямів української і зарубіжної фольклористики; - періодизації українського фольклору; - української (слов'янської) міфології як первісної картини світу; - класифікації родів і жанрів українського фольклору; - обумовленості виникнення певних українських фольклорних жанрів суспільно-історичними реаліями; - етапів розвитку української фольклористики; - імен і прізвищ видатних вітчизняних і зарубіжних фольклористів. <p>Вміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати жанри фольклорних творів за певними стійкими ознаками; - простежувати еволюцію і встановлювати зв'язок між різними жанрами та їх різновидами, 	

- аналізувати фольклорні твори в аспекті їх зв'язку з літературою, суспільно-історичними реаліями, в аспекті художньо-естетичної еволюції фольклору;
- аналізувати і порівнювати різні напрями, школи і методики в українській фольклористиці;
- визначати і розшифровувати знакову і вербальну символіку фольклорних творів;
- висловлювати власні думки, проводити філологічні аналогії, робити власні висновки у відповідності з паралельно існуючими теоріями і методологіями;
- планувати і здійснювати дослідження в галузі «Фольклору...» на належному науковому рівні;
- формувати здатність працювати індивідуально, в парах та групах;
- визначати шляхи і прийоми застосування здобутих теоретичних знань у своїй професійній діяльності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / <u>практичні</u> / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний / вибірковий
I	035 Філологія 035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська	перший	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Фольклор феномен культури. Відмінність фольклору від літератури. Поетика фольклору. Зв'язок фольклору з літературою: фольклоризм у літературі.	1. Лекція/дискусія	1-7	2		Протягом заняття
Тема 2. Роди і жанри фольклору.	1. Лекція/дискусія	1-7	2		Протягом заняття

Специфіка жанрів українського фольклору. Еволюція жанрів.					
Тема 1-2. Фольклор і фольклористика. Школи і напрями слов'янської фольклористики, її мета і завдання.	Практичне заняття/дискусія	1-7	4 Підготовка доповідей.	10	Протягом заняття
Тема 3. Періодизація українського фольклору. Розвиток фольклору на українських землях у дохристиянську (міфологічну епоху). Історична епоха в розвитку українського фольклору.	Лекція/дискусія	1-7	2		Протягом заняття
Тема 3. Система жанрів у слов'янському фольклорі Періодизація українського фольклору	Практичне заняття/дискусія	1-7	2 Опрацювання наукових статей	10	Протягом семестру
Тема 4. Українська усна народна словесність. Міфологія.	Лекція/дискусія	1-10	2		Протягом семестру
Тема 4-5. Міфологія. Міф і міфологія: визначення понять. Міф і казка у порівнянні: спільне і	Практичне заняття/дискусія	1-10	4 Опрацювання наукових джерел, підготовка доповідей і презентацій	10	Протягом семестру

<p>відмінне. Світоглядні елементи - анімізм, анімізм, антропоморфізм як основа давніх вірувань слов'ян. Головні антропоморфні божества слов'ян. Демонологія як нижча міфологія. Значення демонології в первісній картині світу слов'ян.</p>					
<p>Тема 5. Обрядова поезія як духовний скарб українського народу. Календарна і родинно-побутова народна творчість.</p>	Лекція/дискусія	8-12	2		Протягом семестру
<p>Тема 6. Обрядовий фольклор. Сороміцькі пісні. Коломийки. Пісні літературного походження.</p>	Практичне заняття/дискусія	8-12	2 Опрацювання наукових джерел, підготовка доповідей-презентацій.	10	Протягом семестру

Тема 6. Український фольклор ХХ століття. Видатні українські фольклористи. Постфольклор.	Лекція/дискусія	13-18	2		Протягом семестру
Тема 7. Усна словесність на західноукраїнських землях. Емігрантські пісні. Стрілецький фольклор. Повстанський фольклор.	Практичне заняття/дискусія	13-18	2 Опрацювання наукових статей, підготовка доповідей-презентацій.	10	Протягом семестру
Тема 8-9. Українська фольклористика в персоналіях.	Практичне заняття/дискусія	13-18	4 Опрацювання наукових джерел, підготовка доповідей-презентацій.	10	Протягом семестру

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	100 балів
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань
Практичні заняття	Оцінюються за десятибальною системою
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для допуску до екзамену – 25 балів

7. Політика курсу

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 і Положення 2

8. Рекомендована література

1. Казанова О. В. Усна народна творчість : метод. вказівки до курсу «Усна народна творчість» для студентів I курсу денного відділення філол. ф-ту першого (бакалавр.) рівня вищої освіти спец. 035 Філологія спеціалізації «Українська мова та література» / О. В. Казанова. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2022. 49 с.
2. Івановська Олена. Український фольклор: семантика і прагматика традиційних смислів. Підручник. Київ: ВПК «Експрес-Поліграф», 2012. 336 с.
3. Руснак І. Є. Український фольклор : навч. посіб. І. Є. Руснак. К. : ВЦ "Академія", 2012. 304 с. (Серія "Альма-матер")
4. Давидюк Віктор. Вибрані лекції з українського фольклору (в авторському дискурсі).

- Видання друге, виправлене й перероблене. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2010. 448 с.
5. Лановик М.Б., Лановик З.Б. Українська усна народна творчість: Підручник. К., 2001.
  6. Грицай М.С., Бойко В.Г., Дунаєвська Л.Ф. Українська народно-поетична творчість. К., 1983.
  7. Дей О. Сторінки з історії української фольклористики. К., 1975.
  8. Єрушевич, Г. Мудрість східних слов'ян / Г. Єрушевич, Я. Мельник // Мудрість східних слов'ян: досвід логіко-пареміологічного збірника. (Навчально-метод. посіб.) / Г.Єрушевич, Я.Мельник. Ів.-Франківськ, 2002. С.5-60.
  9. Пашенко, Є. Фольклор, література, політика: хорватсько-українські аналогії / Є. Пашенко // Народна творчість та етнографія. 2011. № 5. С. 57-66.
  10. Грица С. Фольклор у просторі і часі: Вибрані статті. Т.: Астон, 2000. 228 с.
  11. Грушевський М. Історія української літератури: У 6-ти т., 9-ти кн. Т. 1/ Упоряд. В. Яременко; Авт. передм. П. Кононенко; Приміт. Л. Дунаєвської. К.: Либідь, 1993. 392 с.; Т. 2/ Упоряд. В. Яременко; Приміт. С. Росовецького. К.: Либідь, 1993. 264 с.
  12. Дей О. Поетика української народної пісні. К.: Наукова думка, 1978. 250 с.
  13. Дмитренко М. Українська фольклористика: акценти сьогодення. К.: Сталь, 2008. 236 с.
  14. Дмитренко М. Українська фольклористика другої половини ХІХ століття: школи, постаті, проблеми. К.: Сталь, 2004. 384 с.
  15. Дмитренко М. Українська фольклористика: історія, теорія, практика. К.: Ред. часопису «Народознавство», 2001. 576 с.
  16. Дослідники українського фольклору: невідоме та маловідоме: Колективна монографія / За ред. М. Дмитренка. К.: Видавець М. Дмитренко, 2008. 384 с.
  17. Качкан В. Українське народознавство в іменах: У 2-х ч. Ч. 1: Навч. посіб. / За ред. А. Москаленка; Передм. А. Погрібного. К.: Либідь, 1994. 336 с.; Ч. 2: Навч. посіб. К.: Либідь, 1995. 288 с.
  18. Киченко О. Фольклор як художня система. Проблеми теорії. Дрогобич: НВЦ «Каменяр», 1993. 216 с.

Викладач: к.ф.н., доц. Тереховська О.В.